

Virus

in negatieve of positieve zin!!!

Aan den lijve heb ik dit nare virus niet ondervonden, maar velen in Nederland wel. Ook leden en naaste familie van onze leden zijn zwaar getroffen, soms zo erg dat er afscheid genomen moest worden en dat kon misschien nog niet eens. Mijn gedachten gaan uit naar hen die zwaar door het corona virus zijn getroffen.

Vogels houden is maar een hobby heb ik meerdere malen horen zeggen, maar het niet fysiek mogen delen met elkaar viel velen zwaar. Een flink aantal leden heeft naar mogelijkheden gezocht, een korte keuring (toen het nog kon), een praatgroep via de digitale weg via Zoom of Teams. Zelf heb ik meegedaan met een bespreking van vogels in Uruguay.

**In Nederland stroopte de
15 jarige Bram Evers uit
Westerbork zijn mouwen op.
Hij organiseerde een POLL
met kleurgrasparkieten en
valkparkieten**

Tekst en foto's: ALBERT ZOMER

In de afgelopen maanden heeft ons het corona virus behoorlijk dwars gezeten. Geen of weinig fysieke tentoonstellingen, shows of eendaagse keuringen. Het virus hield ons behoorlijk in de greep. Ik weet niet hoe het u is vergaan, maar ik heb het behoorlijk gemist. Het contact met mensen, het ontmoeten van bekenden, het ontdekken van unieke exemplaren onder onze gevleugelde vrienden. Uiteraard is gezondheid een belangrijk goed en dat wetende heb ik er persoonlijk ook vrede mee dat maatregelen ons dwars hebben gezeten.

Poll

Bram is een actief mannetje. Enkele weken werd via zijn facebookpagina onder de groepsnaam BE Grasparkieten Wedstrijd een wedstrijd georganiseerd. Dat is niet zomaar een bevestiging geweest want Bram wil graag keurmeester worden. Hij heeft dus het positieve vogelvirus onder de leden. Bijzitten dat is nog even niet mogelijk, niet in de eerste plaats vanwege de omstandigheden, maar ook nog even vanwege de leeftijd. Bij hem ontstond het idee een wedstrijd te organiseren, omdat de TT's

waar ook zijn vogels ingestuurd werden, geen doorgang vonden. Niet een echte keuring en geen punten, maar wel verzamelen van meningen door een klik op een favoriete vogel.

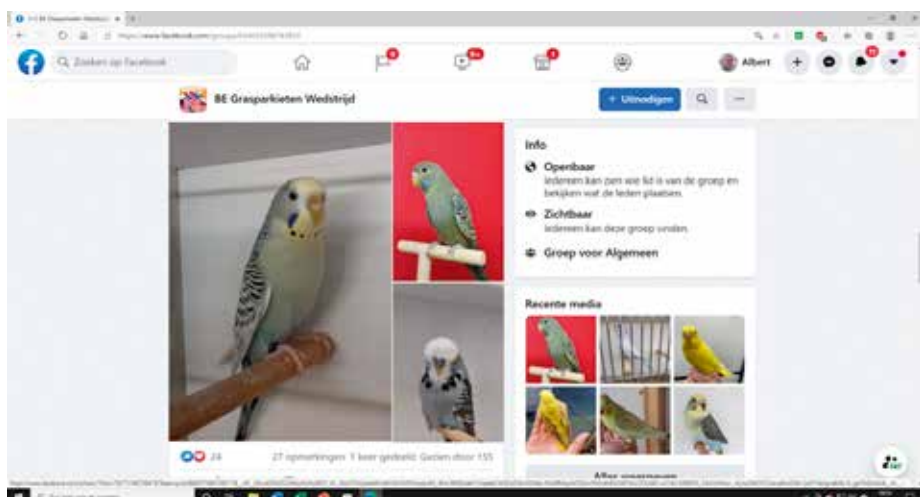
Daar waar Bram dacht dat hij in totaal zo'n dertig vogels mee zouden doen, bij de kleurgrasparkieten en valkparkieten, liep het aantal inschrijvingen behoorlijk op. Bij de grasparkieten werden maar liefst 193 vogels ingestuurd (middels foto's) en bij de valkparkieten 108. Dit was buiten verwachting. Maar wat Bram begint maakt hij af. Ik hoop ook dat hij zo denkt over het behalen van een diploma op school, want daar moet je het wel van hebben.

Veel inschrijvingen

De inschrijvingen genereerden ontzettend veel werk en natuurlijk besefte Bram dat hier een enorme registratie voor nodig was. Dit werd dus na schooltijd flink aan de bak. Middels een Excel bestand werd alles netjes verdeeld en in kaart gebracht. Hierdoor dus de mindere cijfers op school en minder slaap. Gelukkig maar tijdelijk! Hij verontschuldigde zich zelfs op facebook dat niet alles gladjes verliep. De reacties uit het land waren echter hartverwarmend en zelfs super aanmoedigend, zag ik op facebook. Ik ben weliswaar geen grasparkieten kweker, maar wat kwamen er fantastische grasparkieten voorbij. Een mooie grasparkiet is niet lelijk. Uiteraard heb ik thuis ook kromsnavels, naast de Europees cultuurvogels, tropen en de vele postuur- en kleurkanaries. Elke vogel heeft zo zijn of haar charme. Bram had al snel door dat de regels voor iedereen niet even duidelijk waren en ook dat er soms wat gesjoemeld werd. Maar, zo vertelde hij mijeen goede leer voor de volgende keer.

Veel kleuren grasparkieten

Bram is nu drie jaar lid van de NBvV en lid van de Leeuwarder vogelvrienden. Westerbork en Leeuwarden dat doe je niet even op de fiets. Maar hij vind het een supergezellig club. Hij kweekt zelf grasparkieten, zowel de kleine kleurgrasparkiet in de kleuren groen, pallid, fallow, fallow kuif en blackwing, als de Engelse grasparkiet in de kleuren lutino, groen en grijs, het liefst met cinnamon er in. Ook de Hageromo grasparkiet vliegt in zijn hok rond in

de kleuren lacewing, violet, spangle in de blauwserie, blauw en groen liefst allemaal zonder spangle. Onze jeugdclid heeft grote ambities! Hij wil keurmeester worden en heeft zelfs al meegelopen met Matthijs Slagter (ook keurmeester bij de NBvV). Ook heeft hij zijn eigen bedrijf opgestart, BE Animal Products, te vinden onder www.beanimalproducts.nl. Hij verkoopt producten van verschillende bedrijven die vogelproducten op de markt brengen. De ambities en het handelsbloed zal hij wel niet van een vreemde geërfd hebben!

De poll op facebook was in ieder geval een succes, maar ook hieraan kwam een eind. De prijswinnaars zijn bekend. In de groepen werden inzenders verblijd met een tegoedbon, in de halve finale

en de finale naar ik dacht met medailles, met de afbeelding van hun vogel erop.

Fantastisch dat dit initiatief zo goed liep en respect voor de wijze waarop jonge Bram Evers dit gedaan heeft. Natuurlijk zullen er zo links en rechts wat schoonheidsfoutjes ingeslopen zijn, maar het was top, zeker omdat er diverse mensen plezier aan beleefd hebben. Inclusief ikzelf als niet grasparkieten kweker. Van deze jongeman gaan we zeker meer horen, dat is mijn overtuiging. Maar eerst de diploma's van school Bram! Vogels zijn een hobby, kunnen een passie zijn of worden, maar een boterham verdienen je door eerst vakdiploma's te halen. Ik ben benieuwd naar de volgende stap van Bram!!! <

Raszuiverheid

Vogels houden is een ontspannende activiteit die men graag doet. Toch is het niet alle dagen feest. De kweek laat nogal eens te wensen over. Veel onbevuchte eieren, kleine nestjes met dikwijls een nakomertje. Tekst: MARC DEVOS

Of u gewone kanaries gebruikt als pleegouder om dure raskanaries op te fokken? Gaat het niet meer zonder medicatie? Er is nu veel meer medische begeleiding, veel meer producten en medicijnen dan vroeger en toch kweken we slechter. Is het bij u ook zo dat de betere vogels het slechtste kweken? Valt het u ook op dat onze gedomesticeerde vogels na een paar jaar 'versleten' zijn, terwijl een kanarie toch gemakkelijk meer dan tien

jaar oud kan worden? Bezig zijn met onze hobby zou nochtans een plezier moeten zijn.

Rasveredeling

In de loop van de geschiedenis zijn er verschillende kanarierassen 'veredeld', elk met hun specifieke kenmerken. Op de tentoonstellingen kronen de keurmeesters de vogels die het beste voldoen aan de standaard. Indien nodig worden de standardeisen nog wat

bijgesteld om zo de ideale rasvogel te benaderen. Dit alles is een selectie op het uiterlijk. De schoonheid gaat boven de gezondheid. De zogeheten 'raszuiverheid' is geen keurmerk van gezondheid of vruchtbaarheid. In de natuur geldt de wet van de sterkste. Bij ons de wet van de schoonste.

Bij de kweek van de verschillende dierenrassen wordt er vooral geselecteerd op de verbetering van de fysieke kwaliteiten. Er wordt geëxperimenteerd met levende wezens. De vruchtbaarheid is van secundair belang. Om de gewenste eigenschappen te verbeteren gebruikt men dikwijls vogels uit dezelfde bloedlijn. Het gevolg is nesten met weinig of geen bevruchte eieren en zwakke jongen. Wanneer men de enkele jongen die daaruit geboren worden daarna ten-

toonstelt en ze krijgen hoge punten, dan zullen deze vogels weer geselecteerd worden om voor nageslacht te zorgen.

Secundaire geslachtskenmerken

Het merendeel der kanariekwekers schenkt maar weinig aandacht aan de secundaire geslachtskenmerken. Met de zang van de man, nochtans een belangrijke stimulans voor het popje, wordt weinig of geen rekening gehouden. Bij bepaalde kleurslagen worden de poppen geselecteerd op zo weinig mogelijk bruine phaeomelanine, toch een typisch kenmerk van de poppen. Bij de kleine kanarierassen zoekt men de kleinste mannen uit voor de kweek. Jonge vogels met problemen worden met allerlei hulpmiddelen tóch grootgebracht. Er wordt wel verder mee gekweekt omdat ze over de vereiste schoonheidskenmerken beschikken. Dit is geen natuurlijke selectie, geen 'survival of the fittest'.

Mutaties

Het altijd maar streven naar extremere vogels kan echter ook leiden tot ernstige fouten. Sommige eigenschappen worden mooi gevonden, terwijl het in feite gebreken zijn. Mutaties zijn eigenlijk afwijkingen die in de natuur weinig kans van slagen hebben. Eigenlijk zijn rasvogels een verzameling van erfelijke afwijkingen. Er wordt doorgekweekt met vogels die een genetische afwijking hebben om bijzondere fysieke eigenschappen te krijgen en vast te leggen. Vogels met rode ogen zien minder goed. Kanaries met lange bevedering kunnen 'lumps' krijgen. Frisé's kunnen zichzelf niet warm houden in de winter.....

Lizard, foto H.Branje

Bonte (zang)kanarie, foto P.Kwast

Inteelt

De lizard is het oudste kanarieras, volgens sommigen zou hij ontstaan zijn uit vruchtbare nakomelingen van de kruising 'roodvoorhoofdkanarie x kanarie', maar na de Tweede Wereldoorlog waren er in Engeland nog slechts een dertigtal koppels over.

Alle nu gekweekte lizards stammen van deze vogels af. Ook de andere kanarierassen hebben dezelfde gemeenschappelijke voorouders. Deze smalle genetische basis werkt inteelt en degeneratie in de hand. Inteelt is inherent aan alle rasvorming. Door het toepassen van nauwe inteelt (lijnenteelt) worden alleen de beste dieren voor één eigenschap overgehouden. Daar men steeds met de beste vogels wil verder kweken, wordt het genetisch materiaal van het ras na elke generatie kleiner. Een logisch gevolg hiervan is het optreden van allerlei ongewenste recessieve eigenschappen. Iedereen is bang voor inteelt, maar eigenlijk doet men het voortdurend. De kweekresultaten gaan achteruit door deze geringe genetische diversiteit en de dierenartsen hebben het er maar druk mee.

Op tentoonstellingen worden alleen maar rasvogels gevraagd. Daar kan men niet onderuit. Maar wanneer de vogels zelf mochten uitmaken tot welk ras ze behoren? Dan zouden ze zonder twijfel kiezen voor de ordinaire bonte kanarie, een gewone gezonde vogel met veel variatie. En daar is ook niets mis mee <

1

Vorbereitung op *De Kweek*

Als vogeldierenarts wil Peter Coutteel graag het belang aantonen van een goede voorbereiding van de kweek en een aantal facetten hiervan belichten zodat we onze hobby weer met enthousiasme kunnen beleven.

Tekst en foto's: DR. PETER COUTTEEL

Het voorbije jaar heeft bij menig liefhebber een bel laten rinkelen. De kweek, het houden van vogels en het ontmoeten van "zielsgenoten" was niet meer zoals voorheen. De manier van beoefenen van de hobby heeft een stevige wending ondergaan. We kregen namelijk even de tijd, weliswaar verplicht, om in ons (vogel)hok te blijven.

Veel vogelliefhebbers zijn in hart en nieren bezig met het verzorgen en kweken van vogels en vinden het observeren ervan dan ook een geweldige uitdaging. Wanneer een kweek lukt, worden we beloond met een prettig gevoel van goed bezig te zijn en er iets van te kennen.

Omdat er geen tentoonstellingen en beurzen zijn, krijgen we zelfs de tijd om alles een beetje anders aan te pakken want kwaliteit was nu belangrijker dan kwantiteit. Weliswaar hadden we wel gehoopt dat er tegen het einde van het jaar meer mogelijkheden kwamen, maar dat was ijdele corona hoop.

We mogen stellen dat de meeste kwekers vogels bezitten die er perfect normaal uitzien maar toch drager zijn van een of andere ziekte, bijvoorbeeld atoxoplasmose, circo-virus, polyoma-virus, wormen ... Zelfs een beetje coccidiose of trichomonas kunnen soms aanwezig zijn zonder dat er in rust veel opvalt. We weten intussen dat het leven en het

overleven in de natuur een harmonie is met allerlei belagers uit de omgeving en dat de immuniteit en antistoffen ervoor zorgen dat dit leven mogelijk is.

Sommige soorten vogels zijn helemaal niet gevoelig voor bepaalde ziekten en anderen dan weer net wel, maar over het algemeen worden vogels des te meer gevoelig aan ziekten naarmate we verder van de originele species afdwalen door bepaalde mutaties (kleur, postuur) toe te laten of op te zoeken.

De moderne kweek vraagt immers inzicht in een aantal genetische achtergronden en kennis van bepaalde ziekten wegens deze toenemende gevoeligheid voor bepaalde aandoeningen. Daarom worden we verplicht om sterker te gaan inzetten op hygiëne, een goede voeding zonder deficiënties, een medische begeleiding en ons te wapenen met enkele hulpmiddelen. Foto 1 en 2

Om kleine nesten en veel onbevruchte eieren te vermijden, is een goede kweekvoorbereiding nodig. Deze start best twee maand voor de echte kweek.

Aanpakken van verborgen ziekten bij uiterlijk gezonde vogels

De check up van kweekvogels kan het beste 6 à 8 weken voor aanvang van de kweek plaats vinden. Hiervoor is het belangrijk om een goede boekhouding te voeren of een geweldig geheugen te hebben.

- Doe zelf een volledig fysisch onderzoek door de toekomstige kweekvogels eerst van op afstand goed te observeren en daarna elk individueel in de hand te nemen. Foto 3 en 4
- Maak een afspraak bij een gespecialiseerd dierenarts met enkele koppels en plaats hiervoor enkele representatieve vogels in een kooi met onder in de kooi een glad papier om later

Openen van vleugel en kijken naar parasieten

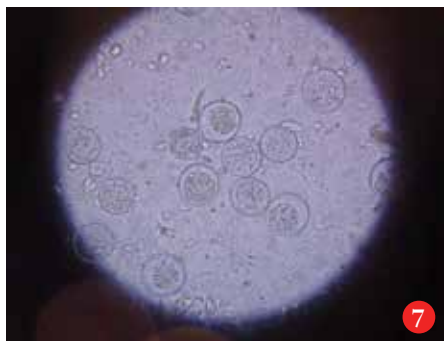
Opblazen van onderbuik om conditie te beoordelen: rode darmlussen zijn niet normaal en duiden op een onderliggend probleem

Microscopisch onderzoek van vers mestmonster

Wormeitjes, 400 keer vergroot

Oöcysten van coccidiose.

Staalname met wattenstaafje uit de krop bij agapornis

de uitwerpselen makkelijk te kunnen onderzoeken. Op die manier kan de mest goed beoordeeld worden, wat betreft vertering, en tevens microscopisch bekeken worden wat belangrijk is voor het opsporen van oöcysten (coccidiose), worm eitjes (spoelworm, haarworm, lintworm, luchtpijpworm), flagellaten en megabacteriën. Foto 5, 6 en 7

- Tevens kan met een wattenstaafje, gedrenkt in warm fysiologisch water, een staal genomen worden uit de keel/krop om de mogelijke aanwezigheid van trichomonas vast te stellen (zie mijn vorig artikel in Onze Vogels december 2020). Foto 8 en 9
- Alleen bij vaststelling van bepaalde ziekten, wordt een specifieke behandeling

Controle te lange nagels en bek.

ingesteld. Een gouden regel blijft steeds om een evaluatie te doen van de problemen van het voorbije kweekseizoen. Dit kan verschillend zijn van kweker tot kweker maar we kunnen er uit leren en ons beter voorbereiden. Daarom doen we vaak een algemene kuur met een doeltreffend breed spectrum gedurende

een achtal dagen en minstens één maand voor de kweek om een aantal verborgen ziekten aan te pakken.

- Voor kanaries en Europese vogels wordt vaak een preventieve behandeling ingesteld ter beheersing van coccidiosis en atoxoplasmosis. Deze behandeling bestaat uit het gebruik van coccidiose dodende middelen of coccidiostatica of beide via een aangepast schema.
- Bij vele tropische vogels (Zebra-vinken, Australische en Afrikaanse prachtvinken, ...) hebben we vaak te maken met dragers van flagellaten en campylobacter bacteriën en wordt er preventief een behandeling ingesteld voor de zogenaamde "Japanse meeuwenziekte". Anders riskeren we redelijke uitval te krijgen bij jonge vogels, de nieuwe generatie.
- Bij parkieten en papegaaien zullen we eerder denken om een ontworming uit te voeren voor aanvang van het kweekseizoen.

Opbouwen van een goede conditie en vermijden van tekorten

De overgang van rustperiode naar kweek is belangrijk voor het opbouwen van de juiste reserves en hierin spelen een aantal factoren een grote rol.

Voeding

Tijdens de rui en rust fase in de winter eten vogels anders en moeten dit doen in een korter tijdbestek. De verstrekte zaadmengeling noemen we wel eens een "ruimengeling" en is eenzijdiger dan een kweekmengeling. Ook de toediening van wat extra's en zachtvoer is beperkt in hoeveelheid en soms maar eenmaal per week. Intussen weten we dat alle zaadmengelingen een tekort vertonen wat betreft een aantal essentiële nutriënten maar tijdens de rustfase hebben de vogels dat ook niet nodig. In het eivoer daarentegen zitten een aantal hoogwaardige eiwitten die de essentiële nutriënten (met name aminozuren) wél bevatten.

Een mogelijke manier om een perfecte broedconditie te bereiken en de noodzakelijke vitamines, aminozuren en spoorelementen toch te voorzien in deze overgangperiode is het wekelijks toedienen van supplementen in het drinkwater.

Pop: in het midden ligt een driehoekig orgaantje, de eierstok. Hierin bevinden zich duizenden eicellen die nog moeten ontwikkelen.

Pop: bij geslachtsrijpheid en seksuele stimulatie ontstaan rijpe follicels. Na een mogelijke bevruchting wordt het ei verder gevormd in de eileider.

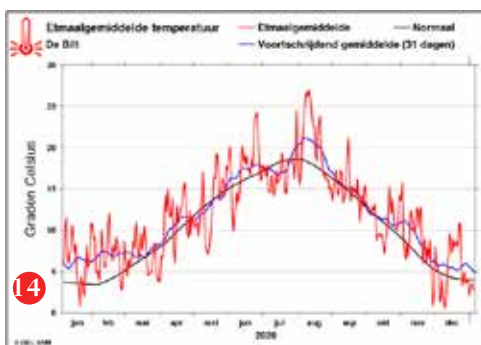
Man: de twee kleine, nog niet ontwikkelde testikels zijn goed te zien.

Man; rijpe testikels. Ook bij de man worden de geslachtsorganen op een bepaald moment geprikkeld en nemen dan sterk in volume toe. Op dat moment begint pas de productie van sperma dat zich in de zaadleider opstapelt.

Op zaterdag HEPATO-CHOL; dit bevat een aantal vitamines, aminozuren en interessante kruiden die de leverfunctie helpen.

Op zondag bevruchtigingsvitaminen die zowel Vit A, D3, E en K bevatten. Vitamine D3 is noodzakelijk en deels een vervanger van natuurlijk zonlicht dat normalerwijs via de UV stralen voor een opbouw ervan zorgt. Er moet een juist evenwicht zijn van deze vier vetoplosbare vitamines.

Natuurlijke daglichtlengte in Nederland in 2020.

Calcium, mineralen en spoorelementen

Er moet ook gezorgd worden voor een goede bron van opneembare calcium, andere mineralen en allerlei spoorelementen. Vroeger strooiden we onder in de kooi onder andere schelpenzand maar wegens hygiëne doen we dat niet meer en voorzien we alles netjes in aparte potjes. Zo kunnen de vogels dan zelf op zoek gaan om bepaalde behoeften te vinden in aangeboden grit, oesterschelp, sepiaschelp en maagkiezel.

Manipulatie en controle van de daglichtlengte door een dimmer.

Er bestaan ook mineraal mixen op basis van kelp en zeewier die een grote bron van calcium & spoorelementen zijn maar alleen via het eivoer kunnen verstrekt worden aangezien ze niet oplosbaar zijn in water. Dus via het zachtvoer kan toch nog een en ander gegeven en opgenomen worden.

Daglichtlengte

Wanneer de daglichtlengte toeneemt zal er een grotere activiteit ontstaan. In de hersenen komen namelijk prikkels binnen die de seksuele hormonen zachtjes gaan activeren. De geslachtsorganen van vogels worden zeer klein tijdens de rustperiode en produceren dan bijna geen seks hormonen. Door verlengen van de hoeveelheid daglicht komen er in de hersenen releasing factors vrij. Deze gaan bij de pop de ontwikkeling van de eierstok stimuleren met als gevolg de groei van verschillende follicels, de toekomstige eieren. Bij de man zullen de testikels sterk groeien in volume en start de productie van testosteron. Op die manier komt er vruchtbaar sperma in de zaadleiters. Foto 10, 11, 12 en 13

Bij een gemanipuleerde kweek wordt het verlengen van het licht soms met een tijdsklok en dimmer geregeld zodat elke dag of elke week meer licht wordt aangeboden. Zo kan de daglichtlengte sneller opgebouwd worden naar de gewenste 14 à 15 uur licht. Sommige kwekers verkiezen om de daglichtlengte plots te voorzien. Wel opletten want in veel gevallen zijn het de poppen die eerst klaar zijn voor de kweek en al willen leggen voordat de man een goede paring heeft gedaan met vruchtbaar sperma. Foto 14 en 15

Juiste licht in de kweekruimte

Bij gebruik van TL-buislampen kiezen we best voor daglichtlampen met een UV-spectrum (Philips TLD 965, Arcadia bird lamp) deze geven gemiddeld 5.500 Kelvin lichttemperatuur. Om flikkeringen van deze lampen te vermijden kan er een Hoge Frequency ballast geïntegreerd worden. Het is een goed idee om de lampen jaarlijks te vervangen want de output van de buffergassen is beperkt. De nieuwe trend is het gebruik van LED lampen, soms als algemene verlichting, soms als strips individueel in de kweekkooien. Deze lampen hebben een veel langere levensduur, verbruiken veel minder en flikkeren niet. Wel moet men goed opletten met

Mannelijke vogels die te vet zijn, kunnen moeilijker bevruchten.

de sterkte!! Vele kooien worden te fel verlicht wat ook een zekere stressfactor kan zijn.

Bevruchting

De eerste ronde is zeer belangrijk omdat onze kweekvogels dan een reserve hebben kunnen opbouwen. De productie van de eieren bij kleine vogels is zeer intensief en gebeurt op één dag. Om de 24 uur kan er een nieuw eitje gelegd worden en daar moet dan alles in zitten om de kiem tot een volwaardig nieuw leven te laten uitgroeien. Naast een volledige voeding en een juist lichtregime zijn er nog een aantal factoren belangrijk om een goede bevruchting tot stand te brengen.

- Het koppel moet elkaar aanvaarden.
- Vermijd losse zitstokken en te lange nagels.
- Bij overjarige vogels zijn er vaak schubben op het loopbeen die de beweeglijkheid kunnen hinderen. Gebruik dan een geschikt zalfje, een BIRD PEDICURE, en geef hiermee enkele malen een zachte massage zodat deze schubben oplossen.
- Bij zwaar bevederde vogels is trimmen van de veren rond ogen en cloaca soms aangewezen.
- Indien bepaalde kweekvogels te vet zijn zal de paring niet goed verlopen omdat de "tap" van de man zijn juiste positie niet vindt. Men kan gebruik maken van L-Carnitine en Choline Chloride om vervetting tegen te gaan en op die manier de bevruchtungskans te verhogen. Deze producten bestaat in wateroplosbare vorm en moeten dan een poosje verstrekt worden.

Foto 16 en 17

Overjarige vogels hebben vaak veel schubben op hun pootjes en teentjes.

Mannelijke vogels die te vet zijn, kunnen moeilijker bevruchten.

Voorbereiding van de omgeving

Alvorens vogels in de kweekkooien te introduceren, alles goed poetsen en ontsmetten met een doeltreffend middel dat niet toxisch is, niet corrosief en liefst virus dodend. De tijd van uitroken, een scheutje dettol en bleekwater zijn voorbij; er bestaan intussen betere middelen.

Pas na de ontsmetting kan de hele omgeving behandeld worden door middel van een spray tegen vervelende parasieten, zoals de bloedluis. Tevens kunnen alle zitstokken, nesten en nestmateriaal apart behandeld worden alvorens in gebruik te nemen.

Bloedluispreventie kan vanaf heden ook gebeuren via een nieuwe techniek die loopt via het drinkwater. Hierover volgt later nog een artikel.

Bijzondere behoeften tijdens de kweek
Tijdens het grootbrengen van de jongen nemen de kweekvogels best veel zachtvoer op om aan hun jongen te geven. Snel groeiende vogels, postuurkanaries en zwaar bevederde types vereisen een perfecte voeding met voldoende biologisch hoogwaardige eiwitten om de hoge behoeften te dekken.

Een goed eiwit supplement kan de groei van de jongen en de ontwikkeling van de bevedering enorm helpen. De essentiële aminozuren methionine en lysine en daarnaast ook choline (zoals te vinden in bepaalde supplementen) zijn zeer belangrijk en kunnen dagelijks via het zachtvoer extra aangereikt worden.

Ziektecontrole tijdens de kweek

Wanneer alles goed gaat hoeven er geen medicijnen gebruikt worden tijdens de kweek en focussen we ons op een goede verzorging en hygiëne.

Kwekers die het voorbije jaar erge uitval gehad hebben door een bepaalde ziekte, bijvoorbeeld atoxoplasmose, wapenen zich best hiertegen en bieden een bescherming om de volgende generatie er niet mee te belasten. Deze controle werd vroeger gedaan door continu gebruik te maken van sulfamiden. Tegenwoordig zijn er goede resultaten met GROG New op basis van diclazuril, wat een coccidiose dodend middel is.

En ondanks alles kan er dan onverklaarbaar toch nog wat opduiken, hoe goed we ons best ook gedaan hebben. Vergelijk het een beetje met mensen die plots een koortsblaas ontwikkelen,

wat een uiting is van herpesvirus, en dit door "een situatie".

Deze situatie noemen we beter "een stress factor" en deze moet breed bekeken worden want het is niet altijd duidelijk. Boekhouding, analyseren, goed observeren, juiste interpretatie door vogeldierenarts en kort op de bal spelen is dan de boodschap.

Veel succes in 2021 !!
Dr. Peter Coutteel, DVM,
Vogeldierenarts

Voor meer informatie gelieve contact op te nemen via info@coutteel.be of via het contactformulier op www.coutteel.be. <

Keurmeester nr. (123)

Er zijn weinig grote parkieten die op shows, weten we nog wat dat zijn?, kunnen concurreren met halsbandparkieten. Strak in de veren, goed formaat (vleugels goed aaneengesloten tegen het lichaam), alle nagels en tenen aanwezig, staart- en vleugelpennen compleet, op lengte en onbeschadigd? Dan valt er weinig op zo'n vogel af te dingen. Tel daarbij dat halsbanden ook in aansprekende kleuren en -combinaties worden gefokt; zoals alle edelparkieten is het met wat training een dankbare showvogel.

Voor wie niet in staat is om de halsbandparkiet thuis te houden, kan het een schrale troost zijn dat we deze soort ook steeds meer in de Nederlandse vrije baan zien. Al gaat het nog wat ver om de halsbandparkiet te scharen onder de Europese cultuurvogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland zet de halsbandparkiet met de Nijlgans en Canadese gans in de exoten top drie van 2020.

De meeste kolonies halsbandparkieten leven vaak, al dan niet in combinatie met de Alexanderparkiet, in het westen van Nederland. Sinds enige tijd hebben we in Groningen ook onze eerste bescheiden kolonie halsbanden en wel in de tuin van een van onze meest prominente kromsnavelkeurmeesters.

Stel dat ik een vrij levende halsbandparkiet in de provincie Groningen was, dan wist ik ook wel waar ik mijn heil moest zoeken: bij Adri van Kooten in Spijk. Daar ligt het lekkerste zaad

voor grote parkieten. Dan kan Van Kooten in het decembernummer van de Parkieten Sociëteit wel schrijven dat die voerplank er hangt voor de inheemse vogels, reken maar dat de 'Spiekster' in zijn nopjes is met halsbandparkieten in zijn tuin. Getuige de foto's bij het artikel hangt daar zelfs een appeltje voor de dorst.

De vier vogels die zich met enige regelmaat achter in de tuin van Van Kooten laten zien, zijn twee wildkleuren en twee blauwen; je bent tenslotte te gast bij een keurmeester. Misschien kan Adri in het voorjaar eens wat nestkasten in zijn appelboom hangen. De eerste halsbandparkieten zijn in de jaren '60 in Nederland losgelaten of ontsnapt. „Anders dan verwacht bleek de soort zich in Nederland goed te kunnen handhaven”, aldus Van Kooten. „De halsbandparkieten die overleefden verwilderden en vormden uiteindelijk populaties die langzaam groeiden.”

Wat mij persoonlijk altijd bezighoudt is waarom halsbanden, Alexanderparkieten, maar ook muis- of monniksparkieten in Nederland wél overleven. Er zijn moeten minstens evenzoveel grasparkieten, valkparkieten en agaporniden zijn ontsnapt. En die lukt het niet om levensvatbare kolonies te vestigen. Waarom houden de Aziaten en Zuid-Amerikanen zich in ons land staande en Australiërs en Afrikanen niet?

Heeft u daar een verklaring voor of een theorie over? Ik zie uw reactie tegemoet op louis.van.kelckhoven@hetnet.nl

Louis van Kelckhoven
keurmeester

Zwartkop Dwergrietvink

Een gemakkelijk te creëren soort. Het is principe een dwergrietvink, maar dan met een zwarte bovenschedel met wat bruinige tekening. En een strogele staart ipv een kastanjebruine. De schedel van een bastaard prachtnon x bruinborstrietvink bleek een nagenoeg gelijke koptekening te hebben. Deze schedel dus op de dwergrietvink gezet en de staartkleur gewijzigd.

De Lonchura familie

In de komende maanden willen we in Onze Vogels een aantal artikelen plaatsen van het houden en kweken van verschillende soorten lonchura's van de hand van de Duitse liefhebber Horst Mayer. De redactie heeft Pieter van den Hooven gevraagd om, als 'n soort inleiding, een dubbele middenpagina samen te stellen van lonchura soorten. Tekst en foto's: PIETER VAN DEN HOOVEN

P ieter heeft al verschillende prachtige middenpagina's samengesteld, maar hij heeft zich deze keer echt zelf overtroffen. Een dubbele middenpagina met alle officieel erkende lonchurasoorten. Van een aantal soorten is nauwelijks fotomateriaal voorhanden en heeft Pieter met behulp van photoshop, het schaarse fotomateriaal, literatuur en tekeningen de ontbrekende 'eigen' lonchura's samengesteld. Het is een prachtig overzicht geworden waar Pieter best trots op mag zijn!! (red.)

Verklaring bij de Lonchura foto's op de middenpagina.

Het zal zeker de kenners duidelijk zijn dat niet alle soorten rietvinken in

Europa aanwezig zijn. Sterker nog: een aantal is hier zelfs nog nooit in de avicultuur aanwezig geweest. Het is dan ook onmogelijk om alle soorten hier in west-Europa te fotograferen. Om toch alle 26 soorten hier te tonen waren dus een aantal kunstgrepen nodig. Op internet zijn inmiddels van de meeste soorten wel foto's te vinden. Daarnaast heb ik in de 90-er jaren van meerdere soorten de balgen mogen fotograferen in Naturalis.

Hiermee is goed duidelijk hoe de soort er nu precies uitziet. Photoshop is een grote hulp gebleken bij het aanpassen van aanwezige foto's. Ook mijn collectie foto's van Lonchura-bastaarden bleek een goede bijdrage te kunnen leveren.

Voor de bergrietvinken zijn meer een combinatie geworden van een foto en een tekening

Voorbeeld: de Zwartkop Dwergrietvink. Een gemakkelijk te creëren soort. Het is principe een dwergrietvink, maar dan met een zwarte bovenschedel met wat bruinige streping. En een strogele staart in plaats van een kastanjebruine. De schedel van een bastaard prachtnon x bruinborstrietvink bleek een nagenoeg gelijke koptekening te hebben. Deze schedel dus op de dwergrietvink gezet en daarna de staartkleur gewijzigd naar strogeel.

Let bij de balgen meteen ook eens op de flankkleur van de bergbruinborstrietvink: borstkleur loopt uit in de flanken. Het creëren van een Bergrietvink en een Jungesbergrietvink had heel wat meer voeten in de aarde. Van een aantal soorten is de afbeelding dus een mix van foto's en/of tekening.

Voor de volledigheid geef ik hier de "gemixte" dan wel bewerkte soorten: Grijskopnon, Forbesnon, Hunsteinnon, Dikkoprietvink, Arfaknon, Junges Bergrietvink, Bergrietvink en Zwartkop Dwergrietvink. ◀

RIETV EN NONI

Bleekkopnon

Grijskopnon

Witkopnon

Schildnon

Witschedelnon

Gele Rietvink

Junges Bergrietvink

Arfaknon

Bergrietvink

Driekleurnon

Zwartkopnon

Chinese Zwartkopnon

Bruinkopnon

INKEN

NEN

Diksnavelnon

Forbesnon

Hunsteinnon

Prachtnon

Roodborstrietvink

Bergbruinborstrietvink

Dwergrietvink

Dikkoprietvink

Zwartkop Dwergrietvink

Hadesnon

Zwartborstrietvink

Witborstrietvink

Vijfkleurnon

De gezelschapsvolière

van Henk Cloosterman

Gould pop en loodbekje

Hoe het begon

Henk was nog geen 9 jaar oud toen hij al drie postduifjes onder zijn hoede had. Die had hij van zijn pa gekregen. Dat was de kiem voor zijn, nu nog steeds, grote hobby. Na de duifjes kwamen de gebruikelijke zebra-vinkjes en kanaries.

Tekst en foto's: MARIJ DE VOS

Dat duurde tot zijn zestiende en alhoewel hij gek was op zijn vogeltjes moest hij de zorg toch aan zijn broer overdragen toen hij zijn schildersopleiding ging doen. Hij ging in het donker naar school en als hij thuis kwam was het ook donker. Dan blijft er niet zo veel tijd over voor je vogels. Zijn broer nam de hobby heel serieus, hij won zelfs prijzen op tentoonstellingen.

Henk was eens diep onder de indruk van zijn kanaries. Hij was een week lang op vakantie geweest en bij thuiskomst trof hij een klein drama aan: een kanarieman had in die week in zijn ééntje zes jongen gevoed en was van uitputting zelf gestorven. Dat vergeet je niet snel. Henk kreeg een gevuld leven; drukke baan, vrouw en later ook kinderen. De kinderen mochten zelf een dier uitkie-

Volière

zen om voor te zorgen; dat werd een hond, een parkiet en vissen. Zelf zwoer Henk weer een volière te bouwen als hij met pensioen zou gaan en op zijn 57 ste werd de daad bij het woord gevoegd!

Nieuwe volière

Het werd een volière van 2 bij 10 meter. Hij bouwde zijn vogelbestand uit tot een bont geheel met een keur aan verschillende koppeltjes: diamantduifjes, kanaries, zebra-vinken, groenlingen en sijsjes. In het broedseizoen gingen de koppeltjes in kweekkooien die na de broed weer terug gingen in de grote

volière. Opmerkelijk is dat Henk zijn vogeltjes allemaal gewoon kanarievoer en tropisch zaad gaf, dus ook voor de groenlingen en sijsjes. Het ging allemaal nog goed ook! Ze kregen natuurlijk ook trosgierst en groente zoals bloemkoolblad, sla en fruit in de vorm van appel-tjes. Alle koppels waren succesvol en kregen jongen, behalve de sijsjes, daar had Henk minder geluk mee.

Huidige volière

Het gezin ging verhuizen en in de tuin kwam een nieuwe volière, de huidige wel te verstaan. De buitenvolière staat in een paradijselijke tuin en ziet er fraai en goed verzorgd uit. Ook nu is het een mengeling van verschillende soorten vogels in zijn volière. Er zijn zebravinken, agaatkanaries, kanaries, één oude groenling, diamantduifjes maar nu ook spitsstaartamadines, Gouldamadines, loodbekjes, Mexicaanse roodmussen en een paar Japanse meeuwtjes.

Deze volière is, naast een windvrije ruimte en een binnenruimte, verdeeld in twee compartimenten. Henk heeft de vogels verdeeld in twee groepen: de vogels met rode ringen en de vogels met de groene ringen. In het kweekseizoen mogen de gescheiden gehouden vogels bij elkaar om te broeden.

Om inteelt te voorkomen houdt Henk de mooie jonge vogels en verkoopt de ouders totdat hij weer onverwante koppels kan maken met eventueel vers bloed. De ene helft wordt rood geringd en gaat in volière A en de andere helft krijgt een groene ring en gaat naar hok B. In het verleden had Henk ook een toompje Virginia boomkwartels; twee hennen en één haan. Één van de hennen overleed. De haan bleef ontroostbaar bij de dode hen zitten roepen. Wat later, toen de tweede hen ook overleed, was de roep van de haan zó oorverdovend dat de burens al kwamen vragen wat voor een vogels hij in godsnaam wel niet in zijn volière had zitten. Dat was de doorslag om niet verder te gaan met deze kwartelsoort, hoe leuk ook.

Voer

Henk geeft al zijn vogels volièreremix. Daarnaast krijgen ze rood eivoer, wat met name bestemd is voor de kleuring van de Mexicaanse roodmussen en de agaatkanaries. Dit maakt Henk zelf. Ze krijgen rode en gele trosgierst, Perle Morbide (kiemzaad vervanger) en zo nu en dan groenvoer. Aan het drink- en badwater voegt Henk regelmatig azijn

Gouldamadine, diamantduifje en zebravink

Mexicaanse roodmussen en loodbekje

Spitsstaart amadine

Loodbekjes

Gouldamadine

Diamantduifje

Zebravink en loodbekje

Volière

toe. Zelfs in het wild levende tuinfluiters doen het goed op dit voer!! Henk had eens zijn volièredeurtje niet goed afgesloten. Hij kwam er met de schrik vanaf maar stond wel voor een aparte verrassing: er was een tuinfluiters naar binnen gepiept. Die had er schijnbaar een paar dagen geloged. Nadat Henk de vogel had vrijgelaten kwam het vogeltje nog regelmatig terug om voedsel te vinden.

Medicatie

Op mijn vraag of hij de vogels preventief behandeld tegen wormen of luizen of iets dergelijks antwoordt hij ontkennend. Hij wil zijn vogels zo natuurlijk mogelijk behandelen, zonder middeltjes en medicijnen en dergelijke. Voor de volière staan twee luie stoelen. Ik denk ik niet uit te leggen waarom...

Birding Colombia 2

Een fotoreis door het vogelrijke land Colombia. Fantastisch om te doen, maar het is ook fantastisch om een serie van die Colombiaanse juweeltjes te bewonderen.....

Tekst en foto's: ALEX MULDER

Roodoor bergtangara

Bogotá

Net aangekomen in Bogotá, de hoofdstad van Colombia, viel het me op dat mijn longen het maar druk hadden op de luchthaven, ik leek wel buiten adem. Ik dacht eerst, je bent toch niet gestrest of zo, wat is er aan de hand? Even later vernam ik dat Bogotá op 2600 meter boven zeeniveau ligt, ok, maar even rustig aan dus... Fijn, dan is het in elk geval ook niet zo "bloody hot" op deze hoogte. Ik hou van tropische vogels maar niet van tropische temperaturen, dus dat is vaak afzien. Colombia ligt net boven de evenaar en is op zeeniveau flink warm maar gelukkig lagen de meeste gebieden die we bezochten boven de 1000 meter en hoger, wat aangenaam is qua temperatuur. Colombia wordt door de rug van de Andes in

tweeën gedeeld. In die gebieden is het dus lekker koel terwijl het langs de kust en in het oosten flink warm, heet kan zijn.

Tangara's en schimmels

Tangara's zijn in Nederland gevoelig voor onze schimmels. Omdat Nederland op zeeniveau ligt en veel tangara's op hoogte leven, bijvoorbeeld op 1000 meter boven zeeniveau, was ik benieuwd naar de aanwezigheid van schimmels in de bergen. Die heb ik nagenoeg niet aangetroffen op hoogte, wat een verklaring zou kunnen zijn. Echter, in Brazilië ben ik ook al eens op zeeniveau in het gebied tussen Rio de Janeiro en São Paulo geweest. Daar leven ook vele mooie tangara's, dus die zouden er ook last van kunnen, moeten

Vlagstaart witpluimbroekje

hebben.. Wellicht zijn ze gewend geraakt aan die schimmels en niet aan die van ons.

Een tangara met een schimmelinfectie heeft in Nederland een serieus probleem. Heb dit zelf meerdere keren meegemaakt, met name schimmels die zich in de longen nestelen. De vogel ademt een spoor in wat zich ontkiemt in de longen. In het najaar zijn ze er extra vatbaar voor maar ook als je binnen bijvoorbeeld verse beukensnip-pers op de grond legt. Bij stress zijn ze er extra vatbaar voor. Het begint met een klein proestje, niks aan de hand zou je zeggen. Bij mij gaan de alarmbellen meteen rinkelen: als je niks doet dan stikt de vogel letterlijk binnen een week. Ze gaan na een paar dagen heel zwaar ademen en in die laatste fase is er bijna niets meer aan te doen omdat de vogel dan ook niet meer eet en drinkt. Gelukkig is een schimmelinfectie in de longen goed te behandelen met Fungizone. Dit is een middel tegen onder andere spruw bij baby's. Het is zeer effectief, binnen een paar dagen merk je dat de vogel opknapt. Wél de kuur afmaken! <

Zwartgouden tangara

Diksnavel euphonia

Blauwkap tangara

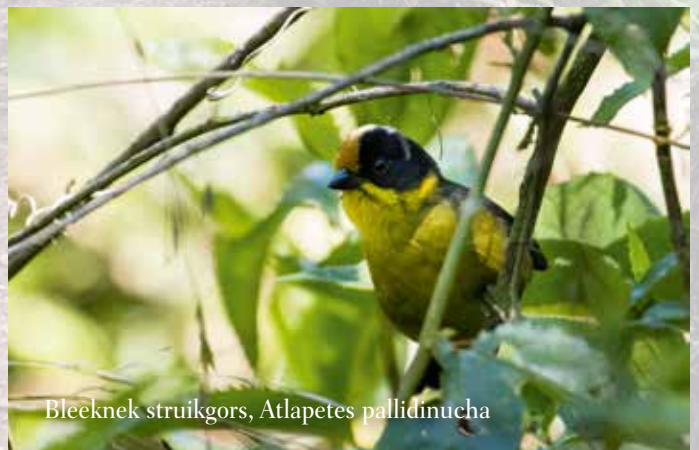
Zilvervlek tangara

Roodkruin tangara

Vuurkruin tangara

Bleeknek struikgors, *Atlapetes pallidinucha*

Wildkleur roodstuitparkieten, links de man rechts de pop

De roodstuitparkiet komt vooral voor in het zuidoosten van Australië, in Victoria, waar het in herfst en winter best wel eens nat en kil kan zijn. Roodstuitparkieten leven in hoofdzaak van gras- en onkruidzaden. Het zijn vrij forse vogels met een lange staart en kleine snavel. De vogels hebben geen schubtekening op rug en vleugels zoals bijvoorbeeld de rosella's. Roodstuitparkieten zijn vrij populair bij de kwekers en worden dan ook vrij algemeen gehouden.

Roodstuitparkiet

(Psephotus haematonotus haematonotus)

Sinds rond 2014 wordt de roodrugparkiet aangeduid met de naam roodstuitparkiet. Bij de roodstuitparkiet man zit het rood namelijk niet op de rug maar op de stuit.

Tekst en foto's: ADRI VAN KOOTEN

Er konden dan ook vragen gesteld worden bij de naam roodrug, die bij ons algemeen gebruikt werd. In het Engels spreekt men van Red-Rumped Parrot. "Red-Rumped" staat voor roodstuit. Ook in het Frans spreekt men van Perruche á croupion rouge. "Croupion" is het Frans voor "stuit". Zowel in het Frans als in het Engels heeft men het over de roodstuit. Ook de Belgische organisaties gebruikten al de naamgeving roodstuit omdat deze naamgeving beter de lading dekt. Roodstuit is dan ook een juistere omschrijving en vertaling voor deze soort.

Ondersoorten

Bij de roodstuitparkiet worden twee ondersoorten onderscheiden, te weten:

- Roodstuitparkiet - *Psephotus haematonotus haematonotus*
- Bleke roodstuitparkiet - *Psephotus haematonotus caeruleus*

Uiterlijke kenmerken en geslachtsonderscheid

Psephotus haematonotus haematonotus

Formaat: 27 cm.

Ringmaat: 4,5 mm.

Geslachtsonderscheid: Beide geslachten zijn uiterlijk verschillend.

Jongen: De jongen zijn in het geheel matter van kleur. De geslachten zijn reeds in het nest te onderscheiden, doordat de mannetjes een intensievere groene kopkleur bezitten en ook al rood op de rug vertonen. In een enkel geval willen popjes ook wel eens wat rood

laten zien in de rugveren. In het algemeen zal het geslachtsonderscheid van de jongen echter geen problemen opleveren. Op een leeftijd van 6 – 7 maanden zijn de jongen volledig op kleur.

Psephotus haematonotus caeruleus

De bleke roodstuitparkiet heeft een formaat van ongeveer 25 cm.

Man en pop zijn uiterlijk verschillend.

Man: Kleur gelijk aan psephotus haematonotus haematonotus, echter in het geheel veel bleker en meer blauwachtig van kleur. Het rood op de rug is bij deze soort veel bleker, meer oranje rood, van kleur.

Pop: Gelijk aan psephotus h.haematonotus alleen duidelijk bleker en meer grijs van kleur.

Jongen: Gelijk aan de jongen van de psephotus haematonotus haematonotus.

Herkomst en leefwijze

De nominaatvorm komt voor in het zuidoosten van Australië, in geheel Victoria, geheel New South Wales met uitzondering van het noordwestelijk deel, het zuidoosten van Queensland en het zuidoosten van Zuid-Australië. De bleke roodstuitparkiet is te vinden in het oosten en noordoosten van Zuid-Australië en mogelijk in het uiterste zuidwesten van Queensland.

De natuurlijke leefomgeving van roodstuitparkieten is open beboste landschapsgebieden. Meestal in de nabijheid van water. Hier brengen ze een groot deel van de tijd door op de grond op zoek naar voedsel. Graszaden zijn hun hoofdvoedsel maar ook verschillende onkruidzaden worden graag genuttigd. Opvallend is dat ze vaak pas op het laatste moment wegvliegen als ze benaderd worden. In de loop van de tijd is een deel van hun verspreidingsgebied bewoond en bebouwd geraakt. Roodstuitparkieten hebben zich prima aan deze omstandigheden kunnen aanpassen en zijn dan ook doorgedrongen tot in de tuinen, parken en het bouwland van de bewoners. Gewoonlijk worden ze paarsgewijs of in kleine groepen aangetroffen. In de winter echter komen zwermen van 100 vogels en meer voor.

ROODSTUITPARKIETEN IN AVICULTUUR

De voeding

De voeding voor roodstuitparkieten dient te bestaan uit een zaadmengsel

Hier is duidelijk te zien waaraan de roodstuitparkiet zijn naam heeft te danken

voor parkieten. Naast dit zaadmengsel verdient het aanbeveling de vogels elke dag een mengsel van kiemzaad en eivoer te verstrekken. De verhouding tussen het zaad en kiemzaad/eivoermengsel dient 1 op 1 te zijn. Zolang er geen opgroeiende jongen zijn kan hier twee keer per week, ondanks dat de vogels er ook vrij over moeten kunnen beschikken, scherpe maagkiezel en oesterschelpengrit aan toegevoegd worden (1 afgestroken theelepel per 2 vogels). Verder dient aan de vogels drie tot vier keer per week fruit en groenvoer te worden verstrekt. Ook brood kan gegeven worden. Vooral als er jongen zijn eten de vogels hier graag van. Ook het regelmatig verstrekken van (onbespoten) gras- en onkruidzaden wordt door de vogels erg gewaardeerd. Deze kunnen met een heggenschaar geknipt worden en ingebonden in grote bossen neergehangen worden in de volière. Het is een genot om te zien hoeveel plezier de vogels hier aan beleven.

De huisvesting

Een prima huisvesting voor deze soort is een volière met een afmeting van 3 x 1 x 2 meter en een droog- en tocht- en vorstvrij nachtverblijf van bijvoorbeeld 1.00 x 1.00 x 1.80. Ook zijn er kwekers die de vogels in broedkooien houden met een afmeting van 50 x 50 x 1.20

De donkergrijze omzoming in de borst van de pop dient een regelmatig verloop te hebben, zoals bij deze roodstuitparkiet pop.

meter. Mijn voorkeur gaat echter uit naar een ruime volière. Een te kleine huisvesting leidt bij dit soort vogels vaak tot vervetting. Indien wordt voldaan aan de hierboven beschreven huisvesting is het goed mogelijk roodstuitparkieten in een onverwarmde volière te houden.

Kweken met roodstuitparkieten in de volière

Nestblok: Als nestgelegenheid kan een nestblok verstrekt worden met een afmeting van 40 cm hoog, een bodemoppervlak van 15 x 15 cm. en een invlieggat van 6 cm. Het is verstandig meerdere nestblokken te verstrekken zodat de vogels zelf hun keuze kunnen maken.

Nestmateriaal: Als nestmateriaal kan gebruik worden gemaakt van rottend hout, houtspaanders en of zaagsel welke vermengd wordt met (onbemeste) potgrond, boshumus of turf (laagdikte circa 8 cm.).

Kweek: Roodstuitparkieten zijn op een leeftijd van één jaar geslachtsrijp en kunnen dan ook al ingezet worden voor de kweek. De nestblokken kunnen begin maart in de volière worden opgehangen. De pop legt 4 tot 7 eitjes die om de dag worden gelegd. De eitjes worden alleen door de pop bebroed. Meestal begint de pop bij het 3e eitje te broeden. Tijdens het broeden komt de pop regelmatig uit

het broedblok om zich te laten voeren door de man. Het eerste jong wordt na ongeveer 19 - 20 dagen geboren. In de eerste week worden de jongen alleen door de pop gevoerd, daarna helpt ook de man bij het voeren van de jongen. De vogels laten over het algemeen nestcontroles gemakkelijk toe. De jongen moeten op een leeftijd van ongeveer zeven dagen worden geringd met ringmaat 4,5 mm. Na circa 10 dagen zijn bij de jongen de staart- en vleugelpennen zichtbaar en na twintig dagen zitten ze voor ongeveer 75% in de veren. Het eerste jong verlaat meestal tussen de 30e en 35e dag het nest. Twee tot drie weken nadat de jongen zijn uitgevlogen zijn ze zelfstandig en kunnen ze bij de ouders vandaan gehaald worden.

De roodstuitparkiet als tentoonstellingsvogel

Formaat en model:

Door keurmeesters wordt vooral gelet op het formaat en model van de roodstuitparkiet. Nog vrij vaak komt het voor dat de vogels te smal van model zijn en waarbij dan ook het (type) model te wensen overlaat. De borst van een roodstuitparkiet dient breed en rond te zijn. Een goed formaat en (type) model roodstuitparkiet wordt ook gekenmerkt door de staart die als het ware druipert waardoor de stuit omhoog komt tussen de vleugels.

Kleur: Zowel bij de man als de pop is een regelmatig voorkomende fout een storende onregelmatige zwarte kleur op de vleugels. De snavel moet donkergrijs van kleur zijn en mag niet opgebleekt zijn. Op de stuit van de pop mag zich geen rood bevinden, hetgeen nog wel eens wil voorkomen.

Tekening: De stuitkleur van de man dient egaal donkerrood en niet vlekkelig te zijn. Bij de man moet er een fijne zwarte omzoming in de borst aanwezig zijn. Bij de man is de kleine gele top van de vleugelbocht beperkt tot een viertal veertjes. Deze gele vlek mag niet verder doorlopen. Daarnaast mogen er in de vleugeltekening geen gele of rode veren voorkomen.

De donkergrijze omzoming in de borst van de pop dient een regelmatig verloop te hebben. Bij de pop is de omzoming wat grover dan bij de man en loopt uit richting buik en kan reiken tot de pootinplant. Bij de pop is een strakke

Mutatie cinnamon (pop)

Mutatie lutino, foto P.v.d.Hooven

Mutatie blauw, foto P.v.d.Hooven

Mutatie opaline, foto H.Branje

Natuuropname uit Australië

afscheiding tussen borst- en buikkleur niet mogelijk, het moet een vloeiend verloop tonen. Bij de pop mag het blauw in de vleugelbocht niet storen. Het blauw in de vleugelrand mag niet doorlopen tot voorbij de vleugelbocht.

Bijzonderheden

Roodstuitparkieten zijn overwegend rustige, stille vogels. Verder zijn het sterke vogels die geen bijzondere eisen aan de verzorging stellen. Ze zijn dan ook uitermate geschikt voor de beginnende liefhebber. Zowel man als pop laten een zacht melodieuw gezang horen. In Duitsland worden ze daarom Singsittich genoemd. Buiten de broedtijd kunnen ze samen met andere vogels worden gehouden. Soortgenoten in eenzelfde verblijf kunnen ze echter niet verdragen. Het zijn weinig schuwe vogels die ons klimaat prima kunnen verdragen. De beste kweekresultaten worden verkregen wanneer de vogels in aparte volières worden gehouden. Belangrijk om te weten is dat roodstuitparkieten ideale

pleegouders zijn voor andere sierparkieten. Door kwekers, van met name de duurdere soorten Australische parkieten, wordt hier vaak dankbaar gebruik van gemaakt.

Bij de roodstuitparkieten komen een groot aantal mutaties voor zoals de geslachtsgebonden recessief verervende mutaties opaline, cinnamon, fallow en ino (albino en lutino), de autosomaal verervende mutaties, pastel, blauw, zee-groen en bont en de autosomaal dominant verervende mutatie donkerfactor. <

Uit de keuken

Je zit met z'n vijven in een zogeheten keurkamer. Vier zangkanaries, netjes in vier zangkooitjes en jezelf de keurmeester. Een kwartiertje 'eenzaam' maar niet alleen en, als het goed gaat, genietend van een mooi zangkoor.

Tekst: HENK BRANJE

EENZAAM WERK

De keurkamer is een afgesloten ruimte van zo'n twee meter diep en één tot anderhalve meter breed. De ruimte moet goed verwarmd zijn omdat de zangkanaries anders niet zo vlug overgaan tot hun gezang. Ook worden er eisen gesteld aan de verlichting: deze mag niet te fel zijn en evenmin te zwak. Bovendien moet de omgeving waar de keurmeester de zangkanaries moet beluisteren in een zo rustig mogelijke omgeving staan. Dat is best logisch, want elke afleiding van de vogels komt tot uiting in een minder goed of minder geconcentreerd gezongen liedje. Een goede keurruimte is niet altijd gemakkelijk te vinden in een wedstrijdlocatie. Vaak belandt de keurmeester dan ook in een klein achterafkamertje, een toiletgroep of kleedkamer. Dat is dus vaak afzien. Op grotere wedstrijden beschikt de organisatie vaak over opbouwkeurkamers. Bouwpakketten dus.

Verbazing

Liefhebbers die geen ervaring hebben met zangkanaries en het keuren ervan verbazen zich ooit over de kritische houding van zangliefhebbers met betrekking tot de keurruimte en het huisvesten van de zangvogels. Uit bovenstaande blijkt, hoop ik, dat het wel degelijk belangrijk is dat zangkanaries op een speciale manier worden afgeluisterd en dat er eisen gesteld mogen worden aan de keurlocatie!

Met z'n vieren

Zangkanaries worden doorgaans met vieren tegelijk gekeurd. Vier harzerkooitjes worden boven elkaar geplaatst; achter de kooien wordt een schot geplaatst, het klankbord. Dit zorgt ervoor dat het lied dat de vogels zingen mooi naar voren wordt 'gekaatst', in de richting van de luisterende oren van de keurmeester. Deze beluistert het lied van de vogels; de helderheid, de diepte (het

lied van de harzer bijvoorbeeld moet zo diep mogelijk klinken), de lengte van het lied en de correcte voordracht van de verschillende toeren.

De toeren die een harzer kan laten horen: holrollen, knorren, waterrollen, schokkels, kloeken, holklingsels en fluiten. Als niet-zangkweker kun je je hier natuurlijk niet veel bij voorstellen. Dan zul je 'n keer met een zangkweker mee moeten gaan samen met hem de vogels 'af te luisteren'. Bij het zogeheten 'afluisteren' worden harzers uit het vogelverblijf gehaald en op een tafel gezet. Vervolgens, je moet soms even geduld hebben, beginnen de vogels hun lied ten gehore te brengen. Tijdens een vogelshow waar harzers worden tentoongesteld worden vaak gedurende een bepaalde tijd centraal vogels afgeluisterd. Liefhebbers komen dan in een zaaltje bij elkaar en er worden dan verschillende mooie stammen vogels afgeluisterd (weer in groepjes van vier vogels). Een keurmeester vertelt dan over hetgeen de vogels aan toeren laten horen. Hij geeft dan de verschillende toeren die je hoort de juiste benaming en beoordeling. En dan blijkt dat dat helemaal niet zo gemakkelijk is! Heel interessant en zeker de moeite waard om 'n keer mee te maken!

Keurbrief

Op de keurbrief wordt opgeschreven wat de keurmeester van de verschillende onderdelen van het lied vindt. De vogels worden maximaal 15 minuten 'afgeluisterd' in de keurkamer. In die spanne tijds moeten alle vier vogels hun lied ten gehore brengen. Het is de bedoeling dat ze liefst alle toeren ten gehore brengen op een nette manier. Afhankelijk van het thuis africhten (trainen) zullen de vogels vlotter of minder vlot hun lied ten gehore brengen. Worden ze afgeleid, zijn ze bang, zijn ze zenuwachtig, zijn ze nieuwsgierig? Het heeft allemaal invloed op het al dan niet

Eenzaam maar niet alleen

Gezamenlijk afluisteren van een stam zangkanaries

gaan zingen en op de kwaliteit van het lied. Soms worden de vogels thuis door de eigenaar met behulp van voeding extra 'opgehitst'. Geef je de vogels bijvoorbeeld extra hennep, dan worden ze feller in hun zang. Maar dat ook mis gaan; geef je te veel ophitsende zaden, dan wordt de vogel te fel en wordt het lied afgeraffeld!

Trucs

Om de mannetjes, wanneer ze niet vlot genoeg beginnen te zingen, tóch aan de gang te krijgen passen de keurmeesters soms allerlei trucjes toe. Zo had keurmeester Frans Vroomen een apparaatje gebouwd waarmee hij als het ware kon 'voorzingen'. Vaak met succes. Ook had hij een klein recordertje met daarop de zang van een harzer. Of de keurmeester doet het geluid van een popje na om op die manier de heren aan de gang te krijgen. Zo worden de mannetjes verleid hun liedje ten gehore te brengen. Niet of niet goed afgerichte vogels blijven springen en huppelen in hun kooitje. Of ze gaan op de bodem van de kooi scharrelen en wat zaden oppikken. Niet zingen betekent geen punten en de vermelding "NG" (= Niet Gezongen) op de keurlijst. En zonder punten geen prijs. En om die prijs, daar gaat het natuurlijk wel om!

Donkerstuit

Ontwikkelingen bij de Zilverbek

Kortgeleden mochten we in ons vogelmagazine een prachtig artikel lezen van een collega kweker van de zilverbek met mooie foto's. Op dat moment was ik zelf reeds gestart met een inventarisatie van informatie in verband met dit artikel. Tekst en foto's: TOMMY VAN OVERMEEREN

Wellicht zult u denken bij het lezen van deze titel "hé? Deze vogels heeft toch al een donkere stuit?". Dat klopt! Echter is het tevens een mutatie welke voorkomt in de (gedomesticeerde) vorm van deze soort. De donkerstuit mutant is bekend als separaat gevraagde kleurslag bij de loodbek en daar duidelijk(er) waarneembaar.

Bij de zilverbek gaat het om een nog experimentele mutatie. Als aparte kleurslag heeft deze vogel weinig meerwaarde, vanwege het feit dat de normale vogels en die met donkerstuit te veel op elkaar lijken en slecht te onderscheiden zijn.

De afgelopen jaren heb ik mij gespecialiseerd in de zilverbek. Met name de donkerbuik opaal en donkerbuik bruin opaal zijn de vogels waarvan ik graag een goede stam op wilde bouwen.

Eerste vogels wildvang

De eerste lood- en zilverbekken werden bij mij gekweekt uit wildvang. Enorm vruchtbare vogels (er zat een jaar tussen met maar liefst 500 jongen van 20 koppels) maar destijds niet zoveel waard (50ct per stuk) en tevens matig van kwaliteit.

Vershil stuiten tussen donkerstuit donkerbuik bruin en normaal. Bovenste twee donkerstuit onderste normaal.

Nu meer dan meer dan 15 jaar later zie je een fraaie gedomesticeerde vogel die in wildkleur, bruin, agaat en donkerbuik een flinke ontwikkeling heeft gemaakt. In de opaalserie bleef het formaat/model in het verleden wat achter. Daarnaast hadden de eerste donkerbuik opalen en donkerbuik bruin opalen een opvallende witte buik.

Mijn doel met de kweek was dus niet zozeer nieuwe mutaties kweken, maar een mooie forse vogel te krijgen die in

eerder genoemd rijtje zou thuishoren. Met goede basisvogels in donkerbuik en donkerbuik bruin als hoofdlijn werden splitten gekweekt.

Vanuit die kleinere vogels met deze combinaties zag je per generatie verbetering. Een fijne ontwikkeling. Met de mogelijkheid een heel jaar door te kweken en dus heel vlot opvolgende kweekkoppels samen te zetten werden de verbeteringen bespoedigd.

Links donkerbuik donkerstuit opaal en rechts donkerbuik opaal normaal

Donkerbuik opaal

Diversiteit

Een bijkomende ontwikkeling is gebleken dat er een grote diversiteit is in de opaalserie. Met 300 jongen per jaar waarvan zo'n 50 opalen kwam er afgelopen jaren van alles uit. Van volledig antracietkleurige vogels tot vogels met een hoge opaalfactor die meer neigen naar gebroken wit.

Een verklaring hiervoor is de uiting en zichtbaarheid van de donkerstuit mutatie. De donkerstuit donkerbuik opaal zilverbek is een vogel met in de basis een diepere kleur in de stuit wat goed herkenbaar is op de foto's. Daarnaast is het een recessieve mutant.

In de opaalserie zou ik willen adviseren te waken voor te diep gekleurde vogels. Deze komen namelijk heel dicht tegen donkerbuik grijs aan de te liggen. En hoewel herkenbaar voor de kenner, is juist onderscheid tussen de diverse kleurslagen belangrijk.

Doordat in mijn lijnen nu de donkerstuitmutatie met regelmaat de kop opsteekt vanuit de opaalserie is deze zelfs herkenbaar bij de donkerbuik bruin en de gewone donkerbuik. Aangezien ik donkerbuik agaath zo goed als niet kweek via deze lijn als ook wildkleur heeft het zich hier nog niet duidelijk in gemanifesteerd. Wat opvalt in de donkerbuik bruin is dat door intensivering van de kleur in de stuit, maar ook overige veervelden er dieper gekleurde vogel mogelijk is. Bij de gewone donkerbuik is het verschil (tot noch toe) kleiner.

Nieuwe mutant?

Uit deze kweek met de opalen komt een op dit moment nog experimentele kleurslag. Uit een koppel donkerbuik opaal man (split agaath) x donkerbuik

Donkerbuik donkerstuit opaal (hele duidelijke)

split opaal, kwam een zeer licht getinte vogel. Broers en zussen met name donkerbuik en 2 donkerbuik opaal bruinen. Uiterlijk een donkerbuik bruin agaath opaal. Echter zou het dan normaliter een pop moeten zijn (agaath is geslachtsgebonden).

Uit een eerder koppel waar 2 huidige stamvaders (1 ervan kampioen bij de EE in 2018) donkerbuik bruin opaal kwamen was ook al eens een ino gekweekt. Omdat de lijnen toen deels bestonden uit aangekochte vogels kwam dit wellicht daardoor. Deze man heeft afgelopen jaar helaas slechts 1 nest met jongen grootgebracht. De pop was een donkerbuik bruin split opaal.

De jongen waren 3 x mutatie (dus lijkend op een donkerbuik bruin agaath opaal). En 1 x een ino (tenminste uiterlijk). Een verrassing, omdat de vader

dan split ino moet zijn en u heeft gezien in de vorige, maar ook in de 4 a 5 generaties ervoor is er geen ino in de kweek betrokken geweest. Sowieso kweek ik nooit met ino's in de opaalserie. Zelf denk ik aan een MM reeks. Zoals velen die van u kennen bij de zebra-vink. De ino heeft normaliter 2 mutanten "ervoor" zitten. Bij de zebra-vink de masker en bleekrug. Zelf heb ik het vermoeden dat de vogels wellicht de "maskers" zijn van de zilverbek en wellicht heel erg lijken qua kleur op de eerder genoemde mutant. Dit verklaard dan ook de rode ogen in het nest. Want zoals we van de zebra-vink weten hebben wíe zwartogen en roodogen in deze mutant.

Hoe dit zich zal ontwikkelen zal de tijd uitwijzen. Momenteel liggen de eerste jongen uit een van de jonge poppen x donkerbuik split opaal en bruin (verwantschap 9.38%) in het nest. 5 stuks waarvan 2 donkerbuiken, 2 donkerbuik opalen en 1 lichtere (mutant?). De zussen zijn gepaard x zuiver donkerbuik / donkerbuik agaath en de ino zus x een split ino man. De laatste ino zus heeft tevens jongen.

Ik hoop dat u met interesse dit artikel heeft gelezen. Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen via tommyvanovermeeren@gmail.com. <

Donkerbuik opaal bruin en bovenste met donkerstuit factor

Bruinborst rietvinken

deel 1

Van de bruinborstrietvinken kennen we op dit moment een aantal kleurslagen. De wildkleur die als domestica vorm in de standaard is opgenomen, de mokkabruine, de roodbruine en als laatste de SL ino. In het eerste deel naast de wildkleur de mokkabruin en roodbruin.

Tekst en foto's: HENK DEVOS

In de wildkleur moet aan een aantal eisen voldoen (foto 1). Hier dient gelet te worden op de egaliteit van het rugdek en de borst. Een doorlopende grijze omzoming vanuit de nek in het rugdek is fout, evenals een grijsachtige omzoming op de roodbruine borst.

De grondkleur van masker en keel is zeer donker zwartbruin, en toont, met uitzondering van de keel, een zwakke donkerbeige streeptekening. Deze tekening mag slechts minimaal aanwezig zijn. De fijne streeptekening op een meer zwart masker is een raskenmerk en dient derhalve kritisch te worden bekeken. De overgang van de borstband naar de flank is moeilijk strak te showen en dient dan ook met de nodige soepelheid te worden beoordeeld. De bruinborstrietvink is een vogel die in werkhouding maar weinig flank toont. Pas in volledige rust zal de flank maximaal worden getoond. Tijdens de keuring dient men hier rekening mee te houden. Wanneer je het rugdek van de vogel op foto 2 bekijkt zie je de aanwezige schubtekening op het rugdek wat niet gewenst is. Dit effect zien we dan ook op de borst tevoorschijn komen.

Mokkabruin.

Een grijzige schubtekening, zoals die ook bij de wildvorm wel wordt aangetroffen is ook bij de mokkabruine een kleurfout en komt nog veelvuldig voor. De mokkabruin kennen we bij de Japanse meeuw waar ook een grote

variatie van kleurdiepte aanwezig is. Dit kennen we ook bij de mokkabruine bruinborstrietvink. Vaak is dit zelfs in versterkte mate aanwezig. De kleuromschrijving van het rugdek zou als egaal koud bruin omschreven kunnen worden. Eigenlijk dezelfde kleurom-

schrijving als bij de Japanse meeuw. Tenslotte is deze kleur vanuit de Japanse meeuw via transmutatie overgebracht. De eerste mokkabruine werd door Wim Verkleij meegebracht in 2013 om te laten zien in Leerdam tijdens de JMC tentoonstelling..

Er moet nog wel wat aan gesleuteld worden qua kleuruiting. (foto 3)

De vogel is voor mokkabruin nog te warm van kleur. Op een of andere manier was deze vogel vanuit de SL ino bruinborstrietvink meegelift en als verrassing tevoorschijn gekomen. Eigenlijk wel te verklaren omdat we bij de SL ino Japanse meeuw deze vaak in combinatie fokken met de mokkabruine.

Een broertje (foto 4) waarvan bekend was dat hij split SL ino was is qua egaliteit al een stuk beter. Maar de flanktekening en de stuitkleur waren nog niet zoals ze moesten zijn. De flank was te rommelig van tekening en nog te zwart van kleur en de stuitkleur nog niet egaal strogeel. Beide vogels lieten nog teveel hybride kenmerken zien. De borstband was strak en overall even breed zonder eigenlijk het kenmerkende bruinborst kenmerk van het naar het midden toe smaller worden.

Van links naar rechts Roodbruin, Wilddkleur en de Mokkabruine (foto 5). Eigenlijk geen van alle topvogels maar voor verbetering vatbaar. Dit zijn vogels zoals die in 2013 aanwezig waren. Verstandig is het om nu nieuwe splitvogels te fokken om de fouten eruit te fokken. Net zoals dit bij de Japanse meeuw bekend is wat vererving betreft gaat dit ook op bij de bruinborstrietvink. Dus de mokkabruin kan split voor roodbruin zijn wat vaak tot het gevolg heeft dat hij teveel roodbruin phaeomelanine bezit heeft en daardoor te warm van kleur is.

In de loop der jaren zijn er een aantal kwekers met de mutaties van de bruinborstrietvinken aan de slag gegaan wat een verbetering van de kwaliteit heeft gebracht. Mokkabruin zoals in 2019 is gefokt door Bert van Rijkom (foto 6). De flank zou nog iets strakker van tekening kunnen maar qua kleur al aardig richting de standaard omschrijving als zijnde egaal koud bruin van kleur. Rugdek zou iets egalier kunnen. De mokkafactor veroorzaakt een wijziging in de structuur van het eumelanine, waardoor de kleur wat wordt gereduceerd. Het gewijzigde eumelanine geeft in combinatie met een relatief klein phaeomelaninebezet de gewenste kleur, die als egaal koud bruin wordt omschreven. Vaak zien we dat de kleur te veel naar roodbruin neigt door een te grote concentratie phaeomelanine. Er dient dus een duidelijk onderscheid

te zijn met de roodbruine bruinborstrietvink.

Roodbruin

De roodbruine kleurslag is al wat langer op tentoonstellingen te zien. Aanvankelijk wat te sterk opgebleekte roodbruine (foto 7).

In de loop der jaren kwam daar verbetering in door wat meer gerichte kweek en de aanwijzingen via de keuringen bij de SAP in Soest. Uiteindelijk willen we een warm roodbruine kleurslag zoals op foto 8 te zien is. Flank mag wat strakker maar qua kleuruiting is dit toch wel wat we onder roodbruin verstaan.

Bij de roodbruine bruinborstrietvink streven we naar een maximaal phaeomelaninebezet in combinatie met een zwak eumelanine bezit. Hierdoor ontstaat de gewenste roodbruine kleur die helder en warm van tint is. Een grijzige schubtekening, zoals ook bij de wildvorm wel wordt aangetroffen, is ook bij de roodbruine een kleurfout. Ook de grijzige zoming op de roodbruine borst is een kleurfout. De borst dient egaal en zo warm mogelijk roodbruin te zijn.

De streep-tekening in de wangen dient duidelijk zichtbaar aanwezig te zijn. De overloop van de borstband naar de flank dient soepel te worden beoordeeld. Enige onregelmatigheid hier is evenals bij de wildvorm haast onvermijdelijk en behoeft beslist geen indicatie voor ras onzuiverheid te zijn. De flanktekening is vrij smal en wordt alleen in rusttoestand duidelijk getoond. Enige soepelheid is hier gewenst. <